Projekt och Upphandling
Program Slussen och spårutbyggnad Nacka
Bussterminal i Katarinaberget

Handläggare
Lars Ancker
070 – 754 51 10
Lars.ancker@ancker.se

PM
2017-08-31
Rev

Dokument nr: A400502-460-008001

Ärende/Dok. id.

Infosäk. klass
K1 (Öppen)

Bussterminal i Katarinaberget

PM Gestaltning Brukarspecifik inredning

SYSTEMHANDLING 2017-08-31

Handläggare/upprättad av (projektör)	**Granskad av (projektör)**	**Godkänd av (TA projektör)**
Lars Ancker/Lars Ancker Arkitektkontor AB		Lars Ancker
Handläggare (beställare)	**Granskad av (beställare)**	**Godkänd av (beställare)**
Eva Johannisson	Annika Hjorth	Annika Hjorth

Projekt & Upphandling 2014-10-06
Program Slussen
Bussterminal i Katarinaberget k-5601-

1 Bakgrund

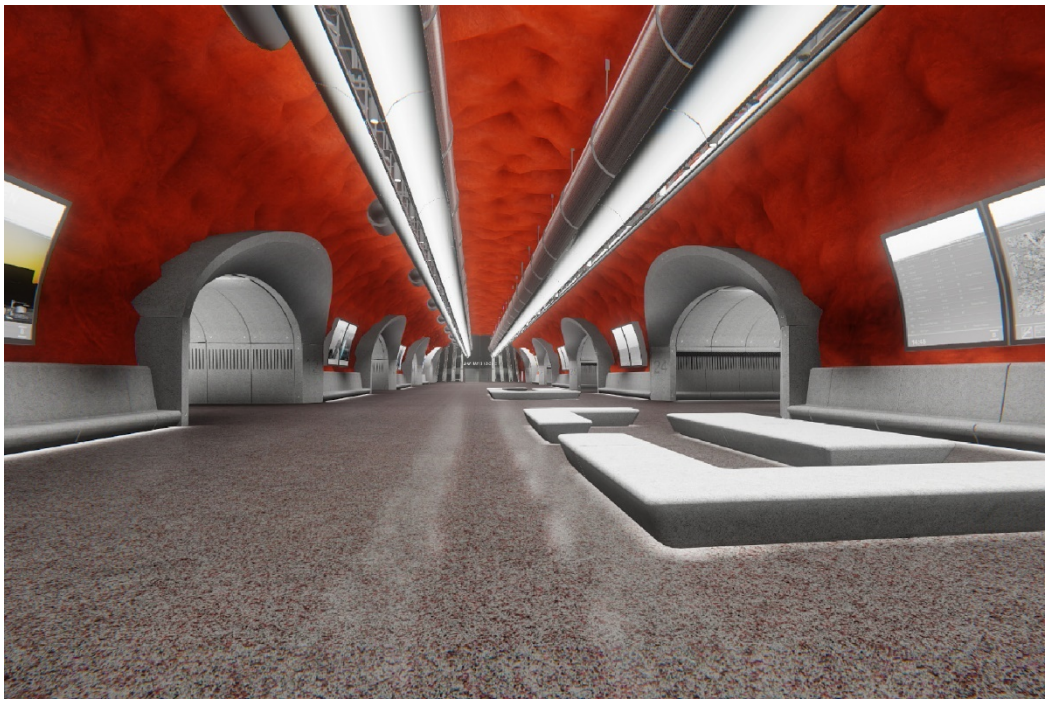
I juli 2014 träffade Stockholms stad, Nacka kommun, Värmdö kommun och Trafikförvaltningen en överenskommelse om en busstrafiklösning för Ostsektorn. Överenskommelsen innebär att en bussterminal ska byggas vid Slussen i Katarinaberget samt att en bussterminal ska byggas vid Nacka Centrum. Bussterminalen i Nacka centrum är knuten till den nya tunnelbanegrenen.
Stadsbyggnadsnämnden gav i september 2014 stadsbyggnadskontoret i uppdrag att påbörja framtagande av en ny detaljplan för bussterminal vid Slussen.
Den nya detaljplanen DP 2014-12434-54/ ÄDP 2014-12434-54 godkändes av stadsbyggnadsnämnden den 2 februari 2017.
Gestaltningsintentionerna för bussterminalen redovisas i Guideline Report Mountain som är en del av New Slussen Masterplan, Architectural Guidelines, Final Draft daterad 2013-12-20. Detta dokument togs fram av Stockholms Stad tillsammans med Foster + Partners och projekterande konsultgruppen.
Efter nästan två års uppehåll på grund av arbetet med att ta fram den nya detaljplanen, har projekteringen av bussterminalen startat på nytt år 2016 och WSP tillsammans med LINK arkitekter har fått i uppdrag att leverera en reviderad Systemhandling under 2017 som nu är under granskning. WSP/LINK har och kommer fortsättningsvis att ha Stockholms Stad som beställare.
I överenskommelsen mellan Staden och Trafikförvaltningen/SL ska vissa delar i Bussterminalen projekteras av Trafikförvaltningen, trafiknära IT och Brukarspecifik inredning.
Denna PM avser Brukarspecifik inredning.

2 Läsanvisning

Denna PM tillsammans med ritningar enligt ritningsförteckning A400502-400-006001_RF utgör systemhandling för ”Brukarspecifik inredning” för ”Bussterminal i Katarinaberget” åt Trafikförvaltningen (fortsättningsvis kallat TF). Handlingarna ska också läsas som komplement till Trafikförvaltningens granskning av Stockholms Stads (fortsättningsvis kallat Staden) systemhandling för samma projekt ”Bussterminal i Katarinabeget”. TF ansvarar för ytterligare en systemhandling inom projektet kallat ”Trafiknära IT”. Den avser TF specifika IT lösningar som krävs för att TFs IT-infrastruktur och ska fungera över trafikslagsgränser. Den är samordnad med denna projektering avseende kanalisation till delar som ingår i ”Brukarspecifik inredning” som dynamiska skyltar och biljettautomater.

3 Övergripande gestaltning (Architectual guidelines)

I det gestaltningsdokumentet ”Architectual guielines” från Foster arkitekter är de övergripande gestaltningskonceptet satt det har sedan vidarebearbetats av LINK arkitekter. Terminalen är ur uppbyggd av tre avlånga bergvalv där det mittersta utgör vänthall för resenärerna och de två på sidan om är körytor för bussarna. Vänthallen är ca 160 meter långt 16 meter brett och 8,6 meter meter högt till valvhjässan. Hallen korsas på bägge sidor av arton tvärvalv symmetriskt placerade mot vänthallens mittaxel.
De dominerande färgerna är grått och roströd/faluröd med svarta och vita detaljer och rostfritt stål. Valvet är beklätt med sprutbetong som målas i en faluröd kulör. Väggarna har en beklädnad av 2,5 meter höga socklar av betong. Socklarna har vertikala slitsar för akustisk ljuddämpning. Golvet utgörs av cementmosaik i en grå kulör. I taket går två stora cirkulära ventilationstrummor av rostfritt stål. Handledare i trappor rulltrappsbalustrader är och i rostfritt stål. Med ovan förutsättningar följer en beskrivning av de tillägg som TF ska ansvara för projekteringen av.

Utdrag ur Architectuals guidelines *Foster Architects*

4 Ingående delar

Följande delar ingår denna systemhandling.

- Personallokaler för bussoperatör

Möbler

- Sittbänkar
- Biljettautomater
- Taktila ledstråk

- Café/servering

Skyltar

- Dynamiska skyltar för trafikinformation
- Fasta skyltar för orientering
- Reklamskyltar

- Konst

- Spärrlinje inklusive spärrkiosk mellan bussterminal och tunnelbana

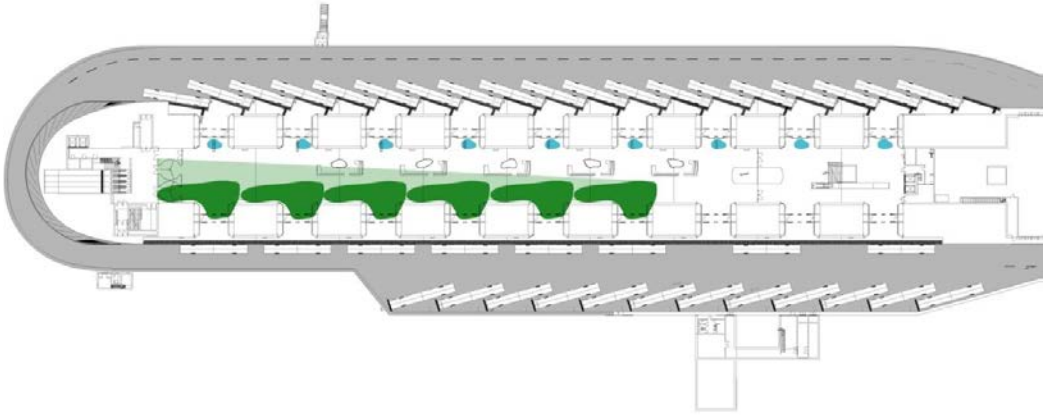
5 Personalrum

Vänthallen avslutas i östra delen av vänthallen med två hissar och personalytor i tre plan avsedda för den bussoperatör som ska trafikera terminalen. Personaldelen har ett internt trapphus, kontor och pausrum som är glasat ut mot vänthallen. Närvaron av busspersonal ger en ökad trygghet för resenärerna då personalen har viss uppsikt över vad som sker i vänthallen. I övrigt innehåller personaldelen rum för trafikledning, toaletter och vilrum. Den slutliga utformningen kommer att stämmas av med den operatör som ska trafikera.

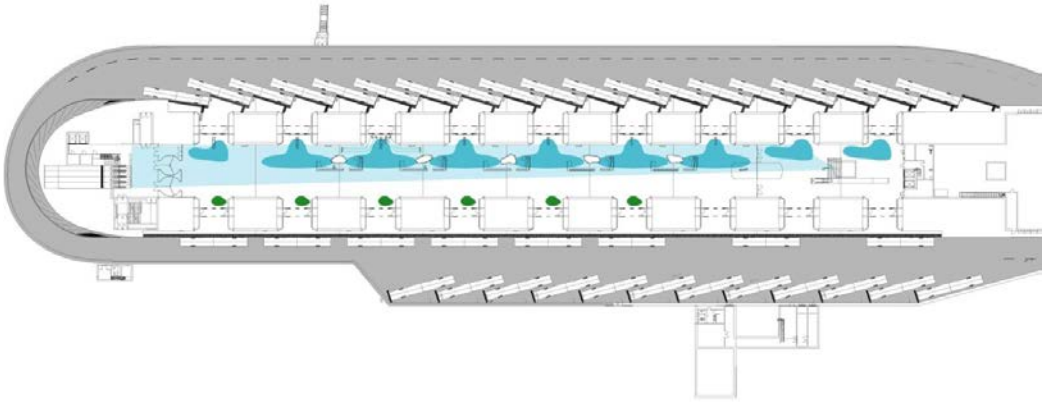
Projekt & Upphandling 2014-10-06
Program Slussen
Bussterminal i Katarinaberget k-5601-

6 Möblering

Vänthallen har en tydlig vänstertrafik i flödet, påstigning sker på norra långsidan och avstigning på södra långsidan. Utformningen av sittgrupperna är anpassade efter de flödesanalyser som är utförda 2013 och placerade i norra halvan av vänthallen på avgångssidan.

Resenärsflöde på morgonen *Bild WSP/LINK/ABAKO*

Resenärsflöde eftermiddag *Bild WSP/LINK/ABAKO*

Sittgrupperna är generösa i sin utbredning och utförda i cementmosaik. Det är ett robust material som också hänger ihop med den övriga gestaltningen i rummet. Möblerna ska förses med elvärme för att inte upplevas som för kalla att sitta på under den kalla årstiden. Ett taktilt ledstråk i form av metallstavar skruvade till golvet går genom hela terminalen för att guida personer med nedsatt synförmåga.

Projekt & Upphandling 2014-10-06
Program Slussen
Bussterminal i Katarinaberget k-5601-

Sittgrupp av cementmosaik

Typer av sittgrupp

Projekt & Upphandling 2014-10-06
Program Slussen
Bussterminal i Katarinaberget k-5601-

7 Café

En servering är placerad centralt i vänthallen. Serveringen är en service till resenärerna och ger en ökad trygghetskänsla i och med att personalen har viss uppsikt på vad som händer. Serveringen består av en öppen del med bardisk och sluten del som innehåller personalrum och två publika toaletter som vänder sig ut mot vänthallen. Cafépersonalen har också viss kontroll på de publika toaletterna. Det ska inte tillagas och serveras mat som kräver ventilation i form av svartplåtskanal och fettavskiljare, utan enklare mat som mackor och kaffe. Bardisken är utförd i cementmosaik lika sittmöblerna och av samma anledning det är robust material och hänger ihop med övrig gestaltning.
Den täta delen är utförd i högglanspolerad rostfri plåt. Det är också ett tåligt material och spegelblanka ytan speglar det omgivande rummet på ett spännande sätt. Caféet ska gå att stänga till helt tider det är obemannat med terminalen ändå är öppen.

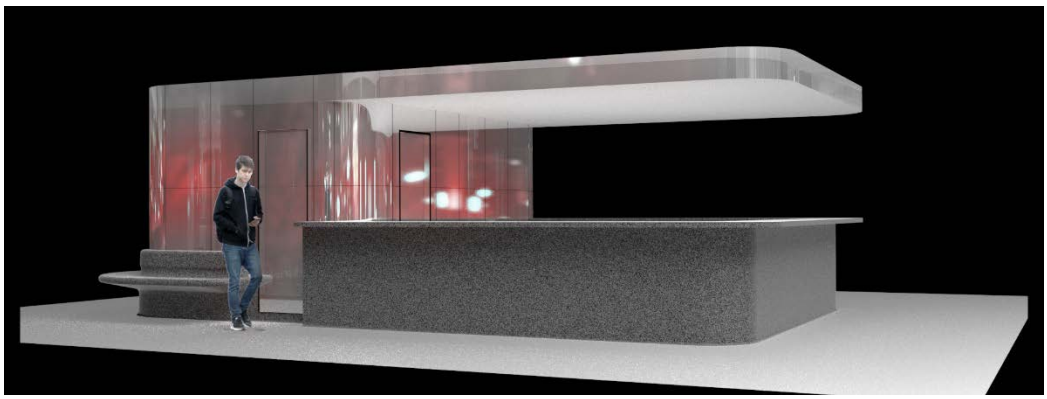

Illustration café/servering

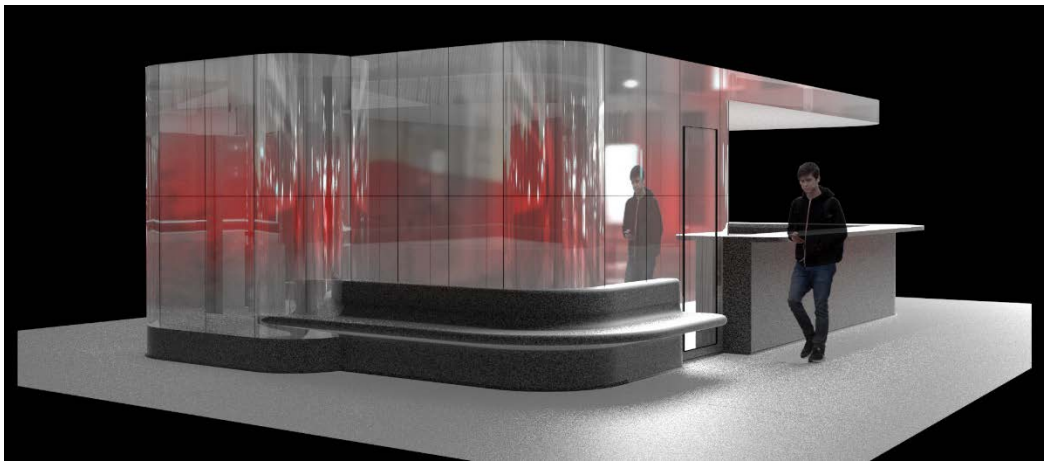
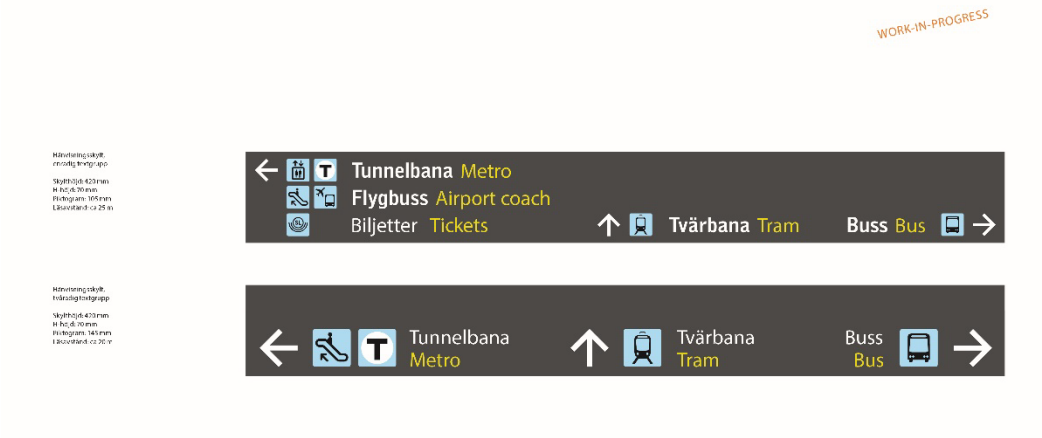

Illustration café/servering

8 Skyltar

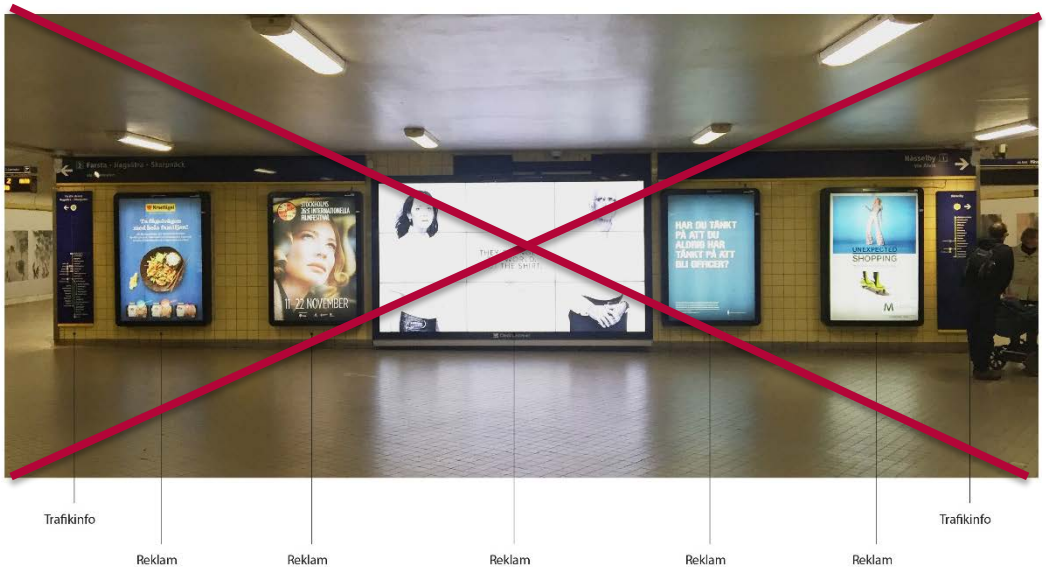
I TFs projekteringsuppdrag ingår också utrustning som biljettautomater, skyltar, reklam och konst. Biljettautomater och dynamiska skyltar med avgångstider placeras på strategiska platser utmed den norra långväggen. Ovan dörrpartier i varje gate på avgångssidan placeras dynamiska skyltar med avgångstid för i tiden närmaste bussavgång vid respektive gate. Terminalen ska i övrigt förses med SLs nya skyltsystem för fasta skyltar.

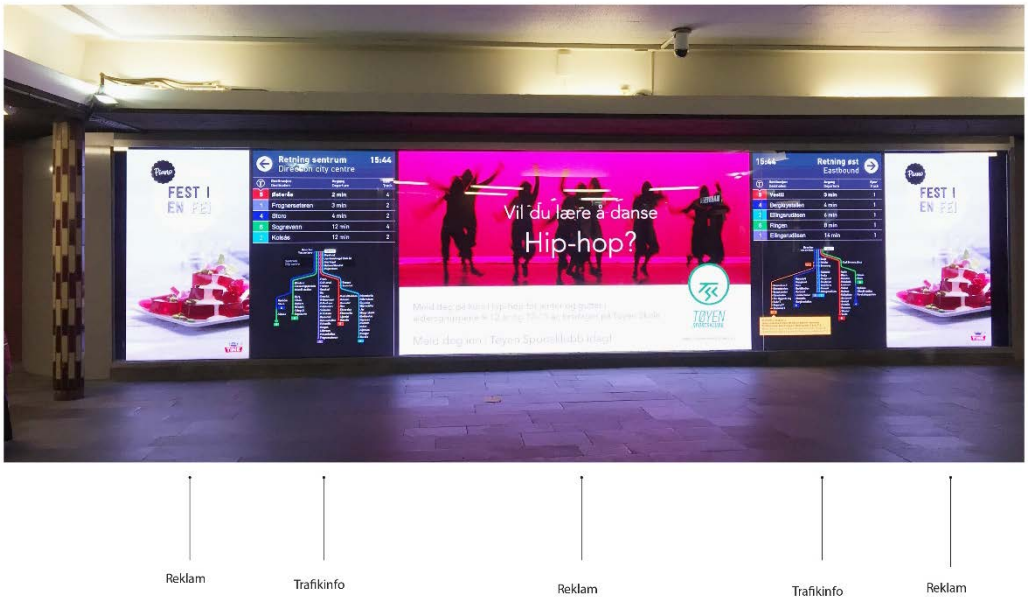
Exempel från skyltmanual nytt skyltprogram

9 Reklam

Reklam i form av displayer föreslår placeras på den södra långväggen mellan gater.

FEL ! Exempel från Fridhemsplans tunnelbanestation, rörigt med olika typer och format.

RÄTT! exempel från Oslos tunnelbana, enhetligt och prydligt

Projekt & Upphandling 2014-10-06
Program Slussen
Bussterminal i Katarinaberget k-5601-

10 Konst

Konstnärlig utsmyckning av terminalen ingår också i TFs åtagande. Det genomförs enligt en av TF vedertagen praxis där konstnärer utses efter parallella uppdrag. Det innebär att man i nuläget inte vet hur konsten kommer att gestaltas. I programmet är ytor som med fördel lämpar sig för konstnärlig utsmyckning angivna till östra och västra entrén samt golvet i vänthallen.

Exempel på konstnärlig utsmyckning av golv på Kungsträdgårdens tunnelbanestation.

Projekt & Upphandling 2014-10-06
Program Slussen
Bussterminal i Katarinaberget k-5601-

11 Spärrlinje

I stadens systemhandling finns två spärrlinjer inklusive spärrkiosker redovisade. Det är i enlighet med de programkrav som TF ställde på Slussen anläggningen tidigare och byggde på att man skulle ha validerat sig vid spärrlinjen in till bussterminalen för att därefter bara kunna stiga på bussen. De kunde ske via två dörrar på bussen och skulle förkorta omloppstiden för bussarna.
Detta krav ha nu omprövats av TF efter bland annat diskussion med bussoperatören som i sitt avtal får betalt efter antalet påstigande. Det medför i sin tur att man fortsättningsvis kommer att ha validering ombord på bussen och som följd av det utgår spärrlinjen in till bussterminalen.
Istället flyttas spärrlinjen till tunnelbanan, dvs man måste passera en spärrlinje för att komma in till tunnelbanan. Den ena av de två tidigare spärrlinjerna flyttas till ett läge vid tunnelbanans södra entré, den andra spärrlinjen vid bussterminalens östra entré utgår.